

УДК 929.52 Й.Зайдліч"1576/1577"

Ольга ГУЛЬ
(Львів)

ЙОАН (ЯН) ЗАЙДЛІЧ І ЙОГО УЧАСТЬ У ВИСТУПІ ЛЬВІВСЬКОГО ПОСПІЛЬСТВА ПРОТИ МІСЬКОЇ РАДИ В 1576–1577 рр.

Виникнення конфліктів між групами осіб чи окремими особами зазвичай є результатом зіткнення інтересів його учасників, а також небажання однієї із сторін йти на поступки іншій, що в результаті призводить до відкритого протистояння¹. Сторони конфлікту висувують на передові позиції сильних особистостей, лідерів, котрі здатні протистояти супротивникові. Риси суспільного конфлікту були притаманні виступу львівських міщан проти міської ради, що відбувся у другій половині 1570-х рр. Чільну роль серед громадян Львова в цей час займав Йоан Зайдліч – багатий міщанин, котрий займався міжнародною торгівлею і одночасно був королівським сервітором (слугою), пов'язаним з багатьма шляхтичами Руського воєводства.

На початку XVI ст. у Львові відбулася полонізація представників давніх німецьких родин. Достеменно не відомо скільки саме тривав цей процес, і ким ідентифікували себе міщани Львова XVI ст. З огляду на це вважаємо за доцільне вживати імена, прізвища та прізвиська осіб у латинській формі максимально наближеній до оригінального написання в джерелах.

Щоб краще зрозуміти, ситуацію в місті у період коли на історичній арені Львова почав лідувати Йоан Зайдліч варто детальніше розглянути передумови, а також найважливіші моменти протистояння, яке відбулося в другій половині XVI ст. між поспільством та міською радою. Головними причинами загострення ситуації були проблеми, пов'язані з функціонуванням органів міської влади, та численні зловживання райців у фінансовій сфері. Це й призвело до відкритого виступу львівських міщан у 1576 р.

У першій половині XVI ст. у Львові зникла давня практика щорічних виборів членів міської ради представниками поспільства, натомість утвердилася нова практика – докооптації лише в разі смерті котрогось із них. Тому довший час у міській раді засідали одні й ті ж особи². Такий спосіб урядування призвів до того, що членами міської ради ставали представники вузького кола осіб – владної еліти. Внаслідок чого доступ до ради, а одночасно і кар'єрний ріст, були значно ускладнені для “нових людей”.

Приводом невдоволення міщан могло бути також те, що протягом 1573–1576 рр. у місті не проводилися вибори міської влади³. На поширення конфліктних настроїв у Львові впливала ще й загальна ситуація в країні⁴. В період “безкоролів'я” на міщан накладено додаткові витрати, в першу чергу для забезпечення обороноздатності країни. Значних коштів потребували також для виїздів представників міста та коронаційні сейми⁵. Щоб задовольнити ці та інші фінансові потреби міська рада у 1570 р. розпорядилася збирати податок шос у подвійному розмірі – т. зв. “шос дупля”⁶. Під час судової тяганини у львівському гроді представники поспільства оскаржували райців, котрі самовільно, без попереднього погодження з громадою збільшили міські податки⁷. Окрім того, райці впродовж 1562–1569 рр. не дотримувалися зобов'язання складати звіти про свою фінансову діяльність⁸.

Важливим чинником поширення конфліктних настроїв у місті могли бути звістки про суперечки, які відбулися в цей час в інших містах (Гданську, Любліні, Кракові)⁹. Вісті легко потрапляли у Львів завдяки жвавим торгівельним зв'язкам із цими містами, а також численним родинним зв'язкам¹⁰. Слід зазначити, що в цей час у містах було багато мандрівних проповідників, званих “сіячами неспокою”¹¹. Очевидно поспільство Львова відчувало сміливість знаючи, що міщани інших міст отримували від монарха корисні привілеї і надання.

У 1576 р. громадськість Львова, об'єднана у ремісничі цехи, звернулася до короля із скаргою на діяльність міської ради¹². Таким чином розпочався судовий процес між поспільством та радою, який частково вирішився в травні 1577 р. Достеменно не відомо коли саме розпочався відкритий

виступ міщан. Згідно з даними Яна Птасьніка від початку 1570-х рр. серед міщанства Львова поширився неспокій, що після коронації короля Стефана Баторія призвів до суспільного виступу¹³.

Відомо, що у квітні 1576 р. король Стефан Баторій під час подорожі з Семигороддя до Польщі відвідав Львів¹⁴. Видатки міста для забезпечення перебування короля у місті, а також на подарунки для нього були досить обтяжливими для міської каси¹⁵. На поїздку делегації Львова на церемонію коронації до Кракова грошей у казни не було, тому райці розпорядилися повторно зібрати податок “шос”. Це спричинило велике невдоволення в місті. 28 серпня 1576 р. біля ратуші зійшлися міщани, які протестували проти збору податків у подвійному розмірі¹⁶. Згідно з реляцією возного львівського гроду Гриця, райці не хотіли відповідати на закиди людей, ба, навіть погрожували їм¹⁷. Подальші події у місті набувають рис спланованої і підготовленої акції.

12 вересня 1576 р. біля монастиря Францисканців зібралися представники різних ремісничих цехів, котрі закликали все поспільство до відкритого виступу¹⁸. Письмовий протест проти ради тоді підписали 72 особи¹⁹. Можна ствердити, що саме представники ремісничих цехів формували основу міщанської опозиції. З-поміж них згодом виділилися 6 осіб, котрі представляли міську громаду на королівському суді.

У мальборкському декреті (від 25 травня 1577 р.) вказувалося, що громаду міста на суді представляли – “*nomine vero communitatis famatis Joannes Zaidlicz, Jacobo Soszka pellione, Joannes Szulczik sartore et Joannes Ganszorn pellione, civibus, necnon Joannes Niedzwiedz cerdone et Joannes Orzeszek suburbanis*”²⁰. Окрім імен і прізвищ у документі також вказано професії більшості з цих осіб. З-поміж шести осіб – п’ятеро ремісники (2 кушнірів, 2 кравців, 1 гарбар), лише Йоан Зайдліч вписаний без зазначення професії. У міських книгах він фігурує як купець, отже він єдиний, не був ремісником, чим очевидно вирізнявся серед інших представників поспільства. До того ж Зайдліч у цьому переліку зазначений першим, що може свідчити про його керівну роль. Доступні джерела та література підтверджують цю тезу²¹. Історик міжвоєнного періоду Ян Птасьнік зазначав, що він був “біглим (обізнаним) в праві” тому займався юридичними аспектами конфлікту²².

2 лютого 1577 р. Йоан Зайдліч разом з Йоаном Духнею, Йоаном Ганшорном, Аберманом Конвісарем, Якубом Сошкою, Пйотром Аптекарем та Пйотром Дунаєвським склали в белзькому гроді скаргу “на негідне поведження райців”²³. На сесії львівського гродського суду 13 березня 1577 р. Зайдліч, представляючи інтереси поспільства, зазначав, що через його участь у конфлікті, зокрема – скерування скарги до короля – йому неодноразово погрожували райці Йодок Гляч і Валентин Вільчек, а також лавники Бартоломей Гадовський і Андреас Лабек²⁴. Цього ж дня Зайдліч зачитав райцям королівський мандат, згідно з яким в разі недотримання у місті спокою райці мали б заплатити міщанам 15 тис. зл.²⁵ Власне від березня 1577 р. Йоан Зайдліч фігурує в джерелах як очільник міщанства. До того ж саме його райці звинувачували у провокації конфліктів між міщанами і міською радою²⁶.

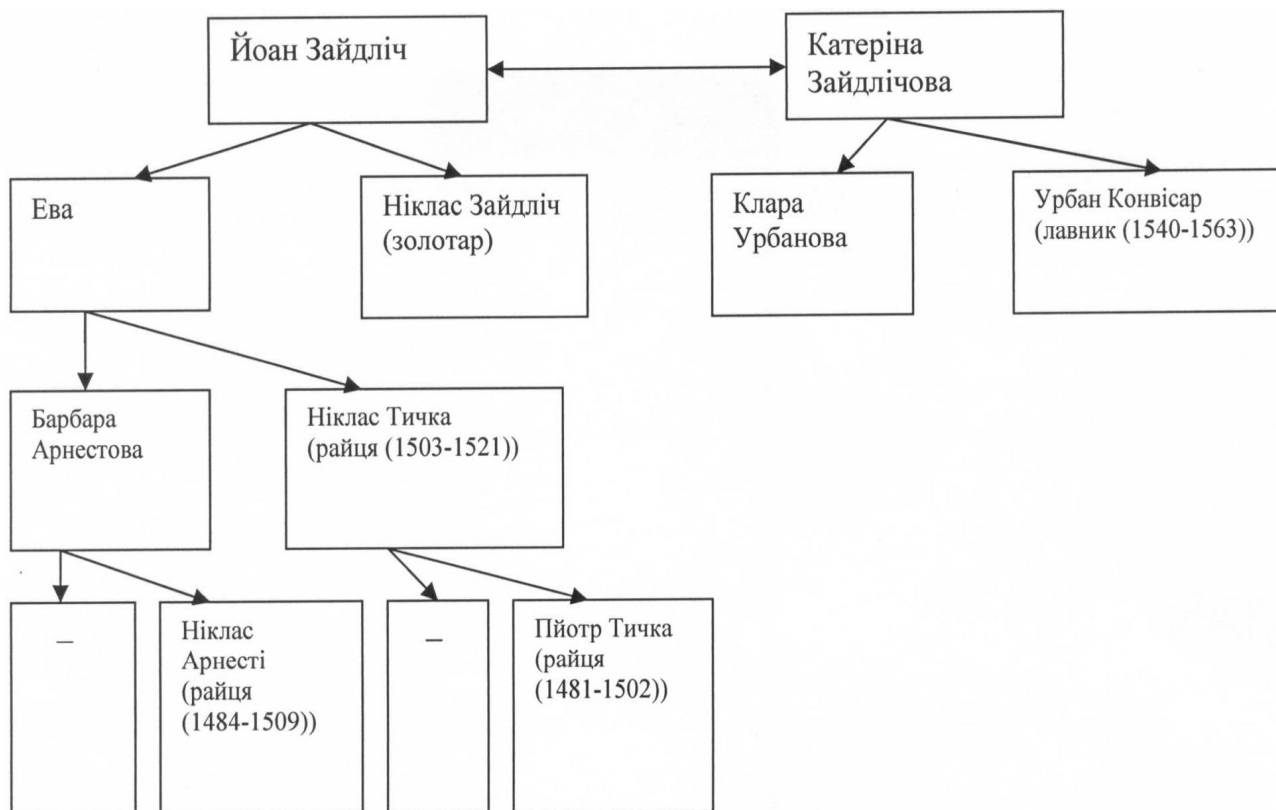
Виникає запитання, чому Йоан Зайдліч зайняв таку позицію у відношенні до міської ради? Чому саме він був обраним на лідерські позиції, представляв він виключно постулати громадськості міста, чи відстоював також особисті інтереси? Проаналізувавши всі згадки про Йоана Зайдліча у міських книгах можна скласти його біограму і частково отримати відповіді на згадані питання. Варто зазначити, що сторінки міських актових книг, а також книг львівського гроду рясніють записами про Йоана Зайдліча. Це дає можливість відстежити його походження, родинні зв’язки, заняття, а також фінансове становище.

Походив Йоан Зайдліч зі Львова, у 1549 р. був вписаний до реєстрів прийняття міського права²⁷. Зважаючи на те, що громадянство у Львові місцеві жителі отримували, досягнувши повноліття, тобто у віці 21 року²⁸, можна припустити, що Йоан Зайдліч народився в кінці 1520-х рр. Походив він з багатой львівської родини. Його мати Ева була дочкою райці Нікласа Тички²⁹ і Барбари Арнестової³⁰. Обоє вони походили з відомих патриціанських родин, традиції урядування яких в органах міської влади відносилися ще до другої половини XV ст. Батько Йоана Зайдліча Ніклас був золотарем³¹. Варто зазначити, що золотарі та лікарі були найбагатшими ремісниками і своїми статками прирівнювалися до представників еліти влади³². Відомо, що у 1551 р. матері Йоана (Еви) вже не було серед живих, при поділі будинку її батька Нікласа Тички як її спадкоємці були присутні чоловік Ніклас Золотар і син Йоан Зайдліч³³. Є відомості про інших представників його родини, зокрема сестра Анна була дружиною

італійського купця Антонія Пандольфі³⁴, а брат Пйотр – входив до цеху кушнірів³⁵. На початку 1560-х рр. Йоан Зайдліч одружився з Катериною – дочкою лавника Урбана Конвісаря (Stanifusora)³⁶ і Клари Урбанової³⁷. Імовірно у цьому шлюбі народилося четверо дітей, дочка – Катерина³⁸, і троє синів – Якуб³⁹, Даніель⁴⁰ і Томаш⁴¹. Дочку Катерину у 1570 р. Зайдліч видав заміж за Георгія Гляча⁴², молодшого брата райці Йодока Гляча⁴³. Отже, він був пов'язаний з владною елітою Львова як родинними зв'язками, так і через свояцтво.

З-поміж керівників міщанської опозиції Йоан Зайдліч єдиний займався торгівлею. Владислав Лозінський зараховував його до грона найбагатших львівських купців другої половини XVI ст. За його даними впродовж 1550–1560-х рр. Зайдліч був одним з трьох купців, котрі займалися продажем хутра (соболів) у країнах Західної Європи, він разом з Зебальдом Айхінгером транспортував цей товар до Венеції⁴⁴. Торгував також волами, зокрема в 1559 р. отримав від краківського міщанина Станіслава Гіельхорна 2 тис. 800 зл. за одну поставку волів⁴⁵. Згодом, у Вищому суді магдебурзького права на Замку у Кракові між ними тривала суперечка про заборгування Зайдлічем 1 тис. зл.⁴⁶ У записках купівлі-продажу предметами, якими він найчастіше торгував були риба⁴⁷ та сукно (адамашк і пурпур)⁴⁸. Можна припустити, що займався також постачанням до Львова “східних товарів” (пряностей, фруктів, оливкової олії), адже фінансові операції він укладав з турецькими купцями Гандзі Гассоном (Handzi Hassonem) і Гандзі Гелі (Handzi Heli) з Галати⁴⁹. Йоан Зайдліч максимально використовував всі можливості, які отримував завдяки проживанню у Львові. Як повноправний громадянин цього міста він торгував тими видами товарів, попит на які у XVI ст. був надзвичайно високим.

На сторінках актових книг Йоан Зайдліч часто згадується як учасник операцій з купівлі чи продажу, кредитор, рідше боржник, опікун малолітніх дітей, майна, чи уповноважена особа (пленіпотент). Справи фінансового характеру пов'язували його з Христофором Мазанчем⁵⁰, Августиним Айхінгером⁵¹ і Зебальдом Айхінгером⁵² зі Львова, Пйотром Даніелем⁵³ і Христофором Шилінгом⁵⁴ з Кракова, Матіасом Ходецьким з Познаня⁵⁵, Філаріо Кропидло з Вроцлава⁵⁶, Людвіком Тернкою з Поморя⁵⁷, а також зі Станіславом Зівковським⁵⁸. У якості боржника Зайдліч фігурував лише у справах з гданським

Генеалогічна таблиця Йоана Зайдліча

купцем Нікласом Клаусом Шольцом. Простежити початок їхньої спільної діяльності, під час якої він заборгував “певну суму грошей” не вдалося. Натомість відомо, що у 1563 р. Шольц довірив отримання свого боргу львівському міщанинові Альберту Пайончеку⁵⁹. Починаючи від цього часу і до 1575 р. Зайдліч щорічно виплачував Пайончекові, а після його смерті – спадкоємцям по 50 зл.⁶⁰ Протягом 1577–1578 рр. нащадки Пайончека стверджували, що Зайдліч припинив виплати⁶¹. Звільнення від цього зобов’язання відбулося лише у 1580 р., коли його уповноважений Матеус Аптекаар сплатив решту боргу – 130 зл.⁶²

Як опікун і довірена особа Йоан Зайдліч часто приймав участь в розгляді судових справ. Найчастіше виступав уповноваженим купців з інших міст – вірменина Нікласа Вайшковича з Кам’яця⁶³, Фольтіна Ромера з Кросна⁶⁴, а також осіб шляхетського походження: Якуба Стшалковського⁶⁵, перемиського каштеляна Пйотра Баржі⁶⁶ і магната Яна Зборовського⁶⁷. Виступав у суді як опікун дітей італійця Антонія Пандольфі⁶⁸ і опікун майна Крістіни Мухіної⁶⁹. Ця діяльність свідчить про його статус і авторитет у місті.

Зайдліч володів значними маєтностями в місті. По смерті свого діда райці Нікласа Тички він успадкував частину кам’яниці на Ринку⁷⁰, а також будинок на Галицькому передмісті⁷¹. Також отримав нерухомість від тестя Урбана Конвісаря. Його дружина Катеріна Зайдлічова у 1566 р., по смерті свого батька отримала спадок – кам’яницю на Ринку і город⁷². Ще за життя тестя Зайдліч купив у нього город на Краківському передмісті, званий “Гебльовським”⁷³. Очевидно придбання нерухомостей було для нього своєрідним капіталовкладенням, адже окрім згаданих він володів кам’яницею біля Руської церкви⁷⁴, домом на пл. Пекорум⁷⁵ і вул. Шпитальній⁷⁶. Підсумовуючи, слід зазначити, що Йоан Зайдліч володів щонайменше двома кам’яницями на Ринку, однією на вул. Руській, трьома будинками та двома городами. Тому можна ствердити, що власність Зайдліча дорівнювала, а часом і перевищувала надбання представників владної еліти Львова.

Зайдліч володів також земельними маєтностями поза межами міста, зокрема орендував у шляхетного Єроніма Венгленського село Седлиська (Siedliska)⁷⁷ і мав у власності частину села Підвисоцьке (Podwysockie)⁷⁸. Варто зазначити, що у судових записках львівського гроду він фігурував з титулом “*nobilis et famatus*” (шляхетний і славний). Невідомо чи Йоан Зайдліч отримав шляхетський статус, до 1578 р. він залишався громадянином Львова, до того ж про нього немає згадок у книзі надання шляхетства та індигенатів⁷⁹. Можливо володіючи земськими землеволодіннями Зайдліч зблизився з особами шляхетського походження, тому досить тісно співпрацював з ними.

У 1558 р. разом з шляхтичами: сяноцьким каштеляном Яном Гербуртом з Фульштина, львівським підсуддею Яном Бжозовським та писарем бузького земського суду Яном Рихловським входив у склад комісії з відновлення міст і містечок львівського староства⁸⁰.

У 1565 р. Йоан Зайдліч згадувався як суддя єврейського суду. Цього року до королівського суду були викликані суддя єврейського суду Йоан Зайдліч, доктор Ісаак Нахманович, а також єврейські старші – Яків Зискінд і Нахман Боруховіч з приводу невиконання ними королівського вироку у справі Анни, вдови краківського міщанина Андреаса Галича, з львівським євреєм Левком Чехом⁸¹. Очевидно євреї були невдоволені діяльністю Зайдліча як ставленика руського воєводи і одночасно коронного польного гетьмана Миколая Сенявського. Тому звернулися до короля з проханням затвердити статті укладені між міською єврейською громадою та воєводою про діяльність єврейського суду і процедуру вибору й діяльності судді. Ці статті були затверджені королем у 1569 р. в якості привілею⁸². Від цього часу на посаду єврейського судді воєвода міг номінувати лише осіб шляхетського стану. Статті значно зменшували повноваження судді, котрий мав до певної міри підпорядковуватися єврейським старшим⁸³. Вочевидь, паралельно тривав судовий процес між львівськими євреями і Йоаном Зайдлічем, під час якого євреї виступали проти перебування останнього на цій посаді. У 1571 р. король відмінив номінацію Зайдліча на цю посаду і наказав, аби він “під загрозою сплати 3 тис. зл. не наважувався чинити над євреями жодної юрисдикції”⁸⁴. Основною підставою усунення його з посади судді, могло бути те, що він не був шляхтичем. Можливо статті між євреями і воєводою уклалися власне з метою усунення Зайдліча з цієї посади, адже перший же пункт вказаного документа чітко регламентував право вибору лише особи шляхетського стану.

Від початку 1570-х рр. у відносинах між Йоаном Зайдлічем і міською радою простежуються численні суперечки і непорозуміння. У 1573 р. він скаржився львівському старості, що з наказу райців його насильно затримали, і доставили до міського суду, хоча згідно з законом він підлягав юрисдикції каптурового суду⁸⁵.

У 1576 р. у львівському гроді Зайдліч оскаржив райців, котрі всіляко перешкоджали йому скласти апеляцію до короля у справі між ним і євреєм із Познаня Маркусом Маєром, зазначаючи, що він як королівський сервітор (слуга) мав підпорядковуватися виключно королівському суду⁸⁶. Протест Зайдліча мав законну підставу і базувався на королівському мандаті від 1569 р., яким король звільнив його (як свого слугу) від юрисдикції міських судів, та підпорядкував суду руського воєводи Георгія Язловецького⁸⁷. Від 1571 р. справи Зайдліча мали розглядатися виключно королівським судом⁸⁸. У 1576 р. (вже в часі конфлікту) король розпорядився щоб львівський староста Миколай Гербурт Одновський простежив, аби міська влада не чинила Зайдлічу жодної кривди⁸⁹ і надав йому “залізний лист”⁹⁰. Та все ж у 1580 р. міська рада видала вирок, згідно якого Маркус Маєр отримав право розпоряджатися майном Зайдліча на суму 2 тис. зл.⁹¹ Катеріні Зайдлічовій було залишено лише 1/3 частину родинних маєтностей Зайдлічів і частину будинку на краківському передмісті⁹². У 1581 р. справа потрапила до королівського суду, король наказав раді відмінити виконання рішення щодо Йоана Зайдліча⁹³. Очевидно, рада не виконала королівського розпорядження, адже у 1586 р. Маркус Маєр відступив право на володіння майном Зайдліча галицькому підчашому – шляхетному Петрові Борецькому⁹⁴. І лише у 1588 р. шляхтич Борецький зрікся цієї власності на користь Данієля – сина Йоана Зайдліча, що на той час був краківським міщанином⁹⁵. Можна припустити, що райці, будучи негативно налаштованими щодо Зайдліча, прагнули позбавити його майна.

Під час конфлікту у місті в 1576–1577 рр. паралельно тривав судовий процес між Йоаном Зайдлічем і радою про маєток Лаврентія Моравінського. Цю нерухомість, після смерті власника, який не мав нащадків королівська влада передала у власність краківському воєводі і каштелянові Пйотрові Зборовському, а від нього вона дісталася Зайдлічу⁹⁶. Та згідно з привілеєм від 1555 р.⁹⁷ право розпоряджатися майном міщан, котрі не мали спадкоємців належало райцям. Тому вони активно виступали проти такого рішення короля. У березні 1577 р. король наказав бурмистрові і райцям дозволити Зайдлічу користуватися цією нерухомістю. Взаємні судові позови і протести щодо цього маєтку продовжувалися протягом наступних років⁹⁸, однак закінчення цієї судової справи простежити не вдалося.

Ймовірно, що причиною цих конфліктів з міською радою була співпраця Йоана Зайдліча з шляхтою і королівським двором. А враховуючи той факт, що від початку 1570-х рр. між радою і старостою Миколаєм Гербуртом з Фульштина⁹⁹ точилися постійні суперечки, Зайдліч опинився на боці шляхетської сторони. У 1570 р. члени королівської комісії: накельський каштелян Никодим Ленкінський, королівський секретар Миколай Малоховський і варшавський підкоморій, староста мілявський Миколай Гжибовський розглядали спір між радою і старостою щодо обов’язку райців звітувати про міські прибутки¹⁰⁰. Від цього часу райці були змушені складати фінансові звіти перед старостою про стан земельних володінь міста¹⁰¹. Як згадувалося вище у 1558 р. Зайдліч входив у склад комісії, основним завданням якої був контроль за фінансовою діяльністю райців¹⁰². Стає очевидним, що основна причина його суперечок з радою полягала у конфлікті інтересів.

У 1578 р., вже після закінчення конфлікту між поспільством і радою, Зайдліч зрікся львівського громадянства. Слід зазначити, що позбавити міського права рада могла лише у випадку не виконання особою зобов’язань, пов’язаних з громадянством¹⁰³. Йоан Зайдліч 31 травня 1578 р. з власної волі зрікся міського права і одночасно був позбавлений цього права радою міста¹⁰⁴. Для зречення він прибув до ратуші у присутності Львівського підстарости Бальтазара Ожги, возного Яна Вільчка та шляхтичів Станіслава Цешановського, Юзефа Госціцького і Бартоломея Кшижановського¹⁰⁵. Цього ж дня рада позбавила його всіх міських прав¹⁰⁶. У 1578 р. Зайдліча згадано у книзі львівського гродського суду як шляхтича і збирача податків львівської землі¹⁰⁷. Можна припустити, що акт зречення громадянства пов’язувався з його прагненням і наміром увійти до шляхетського стану. Після 1578 р. у міських книгах про нього немає жодних згадок. Чинш за нерухомість на краківському передмісті від 1578 р. сплачувала його дружина – Катеріна Зайдлічова¹⁰⁸, у 1588 р. було востаннє занотовано

сплату нею цього податку. З-поміж його дітей, достеменно відомо, що лише дочка Катеріна, дружина Георгія Гляча, і надалі проживала у Львові¹⁰⁹, сини натомість переїхали до інших міст – Якуб згадувався як міщанин Варшави¹¹⁰, а Даніель – Кракова¹¹¹.

Як бачимо Йоан Зайдліч – львівський міщанин, багатий купець, професійна суспільна активність якого припала на третю чверть XVI ст. Походив він із знатної і багатой родини Тичків, представники якої займали керівні посади у Львові з кінця XV ст. До того ж займаючись торгівлею “східними товарами”, хутрами, сукном, а також великої рогатої худоби він доробився значних маєтностей у місті. Незважаючи на приналежність до львівського громадянства Зайдліч тісно співпрацював з представниками шляхетського стану. Зокрема на рівні з шляхтичами був членом комісії з відновлення міст і містечок львівського староства, а також суддею єврейського суду. Від початку 1570-х рр. тривали судові процеси, сторонами в яких виступали Йоан Зайдліч та представники тогочасної міської ради. Під час суспільного конфлікту у Львові в 1576–1577 рр. він фігурував як основний керівник міського поспільства.

Схоже, що Йоан Зайдліч як багата і знана у місті людина, хотів зайняти становище у владних інституціях. Якщо зважити на те, що він народився у кінці 1520-х рр., можна припустити, що під час конфлікту (1576–1577), він був літньою людиною. Через численні суперечки і непорозуміння з міською радою, Зайдліч не мав можливості бути вибраним до складу лави, а згодом ради, мабуть тому очолив невдоволених міщан. На напружені стосунки між ним і райцями впливав той факт, що він мав зв’язки із представниками шляхетського стану і був королівським сервітором.

Примітки:

¹ Теоретичним засадам виникнення, ескалації та розв’язання конфліктів у середньовічній та ранньомодерній Європі присвячено окремий випуск видання “Соціум”: Соціум. Альманах соціальної історії / Гол. ред. В. Смолий; відп. ред. В. Горобець. – Вип. 7. – Київ, 2007.

² *Czolowski A.* Pogląd na organizację i działalność dawnych władz miejskich do 1848 r. // *Miasto Lwów w okresie samorządu (1870–1895)*. – Lwów, 1896. – S. XXXII.

³ У 1573 р. виборів не було через безкоролів’я; у 1574 р. – через відсутність львівського старости і виїзд райців на коронацію короля Генрика; у 1575 р. – через втечу короля Генрика і наступне безкоролів’я, що тривало до 1576 р. (*Kapral M.* Urzędnicy miasta Lwowa w XIII–XVIII wieku // *Spisy urzędników miejskich z obszaru dawnej Rzeczypospolitej, Śląska i Pomorza Zachodniego*. – Lwów; Toruń, 2008. – Т. VII: Ziemie Ruskie. – Z. 1. – S. 106, 214).

⁴ Період “великого безкоролів’я” тривав до часу смерті короля Сигізмунда Августа (7 липня 1572 р.) до коронації Генріха Валуа (21 лютого 1574 р.), і від втечі останнього (19 червня 1574 р.) до коронації Стефана Баторія 1 травня 1576 р.) (*Plaza S.* Wielkie bezkrólewie. – Kraków, 1988. – S. 80).

⁵ На початку 1574 р. на коронаційному сеймі місто представляли райці Миколай Гелязінус і Ян Залеський, лавник Бартоломей Гадовський і двоє старших вірмен. З міської казни на коронацію було виділено 932 зл. 67 гр. – Центральний державний історичний архів України у Львові (далі – ЦДІАЛ). – Ф. 52 (Магістрат м. Львова). – Оп. 2. – Спр. 712. – Арк. 202.

⁶ ЦДІАЛ. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 335. – Арк. 576–592; Там само. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 770. – Арк. 1–242. Шос за 1571 р. призначався на виїзд делегації до Варшави в справі люстрації; 1573 р. – на адміністрування містом у період “безкоролів’я”; 1574 р. – на виїзд послів на церемонію коронації; 1575 р. – на виїзд делегатів на елекційний сейм до Варшави; 1576 р. – на другий коронаційний сейм; 1576 р. – на коронацію короля Стефана Баторія і королеви Анни.

⁷ Там само. – Спр. 336. – Арк. 844.

⁸ Там само. – Ф. 52. – Оп. 1. – Спр. 97. – Арк. 36 зв.

⁹ *Bogucka M., Samsonowicz H.* Dzieje miast i mieszczaństwa w Polsce przedrozbirowej. – Wrocław; Warszawa; Kraków; Łódź, 1986. – S. 482; *Bogucka M.* Walka opozycji mieszczańskiej z patrycjatem gdańskim w drugiej połowie XVI wieku // *Przegląd Historyczny*. – Warszawa, 1954. – Т. 61. – Z. 3. – S. 423–429; *Szczygiel R.* Konflikty społeczne w Lublinie w pierwszej połowie XVI wieku. – Lublin, 1974. – S. 171; *Bieniarzówna J.* Mieszczaństwo krakowskie w XVII w. Z badań nad strukturą społeczną miasta. – Kraków, 1969. – S. 103.

¹⁰ *Kapral M.* Kontakty patrycjatu krakowskiego i lwowskiego w średniowieczu i w epoce nowożytnej (XV–XVI wiek) // *Elita władzy Krakowa i jej związki z miastami Europy w średniowieczu i epoce nowożytnej (do połowy XVII wieku)*. Zbiór studiów / Pod red. Z. Nogi. – Kraków, 2011. – S. 204–214.

¹¹ *Cieślak T.* Postulaty rewolty pospólstwa gdańskiego r. 1525 // *Czasopismo Prawno-Historyczne*. – Poznań, 1954. – Т. 6. – Z. 1. – S. 135.

¹² ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 1. – Спр. 97. – Арк. 34–34 зв.; опубл.: Соціальна боротьба у місті Львові XVI–XVIII ст. / 36.

док. під ред. Я. Кіся. – Львів, 1961. – С. 36–39.

¹³ *Ptaśnik J.* Walki o demokryzacje Lwowa od XVI do XVIII wieku // *Kwartalnik Historyczny.* – Warszawa, 1924. – R. 38. – S. 23.

¹⁴ *Zubrzycki D.* Kronika miasta Lwowa. – S. 198; *Jaworski F.* Królowie polscy we Lwowie. – Lwów, 1907. – S. 37–48.

¹⁵ На витрати, пов'язані з перебуванням короля у місті з казни було виділено 277 зл., а на подорож райців на коронацію 910 зл. – (ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 712. – Арк. 486, 495).

¹⁶ ЦДІАЛ. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 336. – Арк. 839–844, 908 (28 серпня 1576 р.).

¹⁷ Там само. – Арк. 843.

¹⁸ Там само. – Арк. 1259.

¹⁹ Там само. – Арк. 1260.

²⁰ Привілеї міста Львова XIV–XVIII ст. / Зб. док., упоряд. М. Капраль. – Львів, 1998. – С. 387–396 (№ 166).

²¹ ЦДІАЛ. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 336. – Арк. 1199 (25 січня 1577 р.), 1208 (15 березня 1577 р.). В обох випадках вписано “*Protestatio communitas contra consules*”; *Ptaśnik J.* Walki o demokryzacje Lwowa... – S. 232.

²² *Ptaśnik J.* Walki o demokryzacje Lwowa... – S. 232.

²³ ЦДІАЛ. – Ф. 1 (Белзький гродський суд). – Оп. 1. – Спр. 177. – Арк. 999 (2 лютого 1577 р.).

²⁴ Там само. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 336. – Арк. 1207; Ф. 52. – Оп. 1. – Спр. 97. – Арк. 46 (13 травня 1577 р.).

²⁵ Там само. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 336. – Арк. 1208 (13 травня 1577 р.).

²⁶ Там само. – Арк. 1199 (8 березня 1577 р.), 1207 (13 березня 1577 р.).

²⁷ *Album civium Leopoliensium. Rejestry przyjęć do prawa miejskiego we Lwowie 1388–1783* / Wydał A. Janeczek. – Poznań; Warszawa, 2005. – Т. I, II. – Nr. 2231.

²⁸ *Заяць О.* Громадяни Львова XIV–XVIII ст.: правовий статус, склад, походження. – К.; Львів, 2012. – С. 93.

²⁹ Був райцею протягом 1503–1521 рр. (*Kapral M.* Urzędnicy miasta Lwowa... – Nr. 142).

³⁰ ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 11. – Арк. 1274; Спр. 238. – Арк. 960 (1556 р.). Барбара Арнестова була дочкою Миколая Арнесті, який також виконував функції райці протягом 1484–1509 рр. (*Kapral M.* Urzędnicy miasta Lwowa... – Nr. 128).

³¹ ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 238. – Арк. 958, 960 (1556 р.).

³² *Łoziński W.* Złotnictwo lwowskie w dawnych wiekach 1384–1640. – Lwów, 1889. – S. 12.

³³ ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 11. – Арк. 1274 (1551 р.).

³⁴ Там само. – Спр. 224. – Арк. 965; Спр. 225. Арк. 391 (1554 р.).

³⁵ Там само. – Спр. 225. – Арк. 32, 88 (1552 р.), 393 (1554 р.).

³⁶ Був лавником протягом 1540–1563 рр. (*Kapral M.* Urzędnicy miasta Lwowa... – Nr. 527).

³⁷ Була дочкою Яна Нейтера з Кам'яця: ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 224. – Арк. 222 (1540 р.).

³⁸ Там само. – Спр. 26. – Арк. 106, 107 (1602 р.).

³⁹ Там само. – Спр. 227. – Арк. 1108 (1599 р.); Спр. 26. – Арк. 743 (1604 р.).

⁴⁰ Там само. – Спр. 20. – Арк. 672 (1589 р.).

⁴¹ Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum bernardyńskiego we Lwowie (далі – AGZ) / Wydał X. Liske i in. – Lwów, 1884. – Т. X. – S. 165 (Nr. 2565) (1592 р.).

⁴² ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 26. – Арк. 106; Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. Rękopisy. – Rkps. 826 (Regestrum nuptiarum in ecclesia metropolitana Leopoliensis ab AD 1554 ad AD 1591). – Арк. 58.

⁴³ За даними Здзіслава Ноги він народився бл. 1552 р. (*Noga Z.* Glaczenie. Z dziejów krakowsko-lwowskiej rodziny mieszczańskiej w XVI wieku // *Miasta ludzie instytucje znaki. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesor Bożenie Wyrozumskiej w 75. rocznicę urodzin* / Pod red. Z. Piecha. – Kraków, 2008. – S. 299).

⁴⁴ *Łoziński W.* Patrycjat i mieszczaństwo lwowskie w XVI–XVII wiekach. – Lwów, 1890. – S. 49; ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 11. – Арк. 1339.

⁴⁵ *Łoziński W.* Patrycjat i mieszczaństwo... – S. 47.

⁴⁶ ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 240 (Книга запису індиктів і протоколів спірних і кримінальних справ лавничого суду (1539–1561)). – Арк. 221 (1560 р.).

⁴⁷ Там само. – Спр. 237 (Книга запису індиктів і протоколів спірних і кримінальних справ лавничого суду (1546–1552)). – Арк. 644 (1545 р.).

⁴⁸ Там само. – Спр. 238 (Книга запису вчинків, скарг, рішень та ін. документів розгляду цивільних і кримінальних справ мешканців Львова (1551–1557)). – Арк. 482 (1555 р.).

⁴⁹ Там само. – Спр. 226 (Книга записів майнових зречень, зобов'язань, контрактів, заповітів та ін. документів мешканців Львова (1562–1578)). – Арк. 292 (1565 р.).

⁵⁰ Там само. – Спр. 16. – Арк. 824 (1573 р.).

⁵¹ Там само. – Спр. 13. – Арк. 553 (1562 р.).

Студії

- ⁵² Там само. – Спр. 11. – Арк. 1361 (1551 р.), 1521, 1539 (1552 р.).
- ⁵³ Там само. – Спр. 237. – Арк. 1051 (1551 р.).
- ⁵⁴ Там само. – Спр. 11. – Арк. 636 (1547 р.).
- ⁵⁵ Там само. – Спр. 16. – Арк. 77 (1573 р.).
- ⁵⁶ Там само. – Спр. 225. – Арк. 654 (1556 р.).
- ⁵⁷ Там само. – Спр. 14. – Арк. 30, 42 (1565 р.).
- ⁵⁸ Там само. – Спр. 13. – Арк. 864 (1563 р.).
- ⁵⁹ Там само. – Спр. 13. – Арк. 919 (1563 р.).
- ⁶⁰ Там само. – Спр. 13. – Арк. 926; Спр. 14. – Арк. 4, 137, 255, 457 (1565 р.), 701 (1566 р.), 950 (1567 р.), 1157 (1568 р.); Спр. 15. – Арк. 220 (1570 р.), 613, 732 (1571 р.), 1131 (1572 р.), 1556, 1570 (1573 р.); Спр. 16. – Арк. 396 (1574 р.), 1362 (1576 р.).
- ⁶¹ Там само. – Спр. 17. – Арк. 179 (1576 р.), 601 (1577 р.); Спр. 244. – Арк. 427, 559 (1577 р.).
- ⁶² Там само. – Спр. 17. – Арк. 1471 (1580 р.).
- ⁶³ Там само. – Спр. 13. – Арк. 519 (1562 р.).
- ⁶⁴ Там само. – Спр. 14. – Арк. 266 (1565 р.).
- ⁶⁵ Там само. – Спр. 13. – Арк. 894 (1563 р.).
- ⁶⁶ Там само. – Спр. 14. – Арк. 177 (1565 р.).
- ⁶⁷ Там само. – Спр. 14. – Арк. 502–503, 505 (1566 р.).
- ⁶⁸ Там само. – Спр. 14. – Арк. 1354 (1569 р.).
- ⁶⁹ Там само. – Спр. 14. – Арк. 157, 418 (1565 р.).
- ⁷⁰ Містилася між кам'яницями Мартина Шонгрєгєра і Магістра Сїмона, в 1552 р. Зайдлїч купив ще одну частину цієї кам'яниці у свого брата Пйотра (ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 11. – Арк. 1274, 1617; Спр. 225. – Арк. 32 (1552 р.)).
- ⁷¹ Містився на вул. Чорно-Ганусовській (ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 225. – Арк. 391 (1555 р.); Спр. 238. – Арк. 958, 1094 (1556 р.)).
- ⁷² Кам'яниця містилася на Ринку біля кам'яниці Мельхіора Шольца навпроти “Абрківського” будинку, а город біля Королівського джерела (ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 14. – Арк. 880, 881, 925 (1567 р.); Спр. 226. – Арк. 734 (1571 р.)).
- ⁷³ Город містився біля городу Лаврентія Целяра і навпроти городу “Кічульницького” (ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 13. – Арк. 172 (1561 р.); Спр. 225. – Арк. 778 (1556 р.)).
- ⁷⁴ Містилася біля Руської церкви, між будинками Блажея Сохи і Філіпа Вірменина. Купив її в Нікласа і Йоана – синів Нікласа Долинського за 600 зл. (ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 14. – Арк. 536, 1167; Спр. 226. – Арк. 325 (1566 р.), 809 (1576 р.)).
- ⁷⁵ Містився на площі Пекорум між будинками “Войнаровським” і Павла Чопеховного. Купив його в Христофора Мазанча за 800 зл. (ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 15. – Арк. 1364 (1573 р.); Спр. 226. – Арк. 808 (1574 р.); Спр. 227. – Арк. 1108 (1599 р.)).
- ⁷⁶ Там само. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 225. – Арк. 541 (1555 р.).
- ⁷⁷ Як плату за оренду Зайдлїч зобов'язувався заплатити у 1565 р. – 220 зл., у 1566 р. – 240 зл. (ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 14. – Арк. 200–201).
- ⁷⁸ Зайдлїч позичив шляхетному Якубові Подвисоцькому 3 тис. зл., сплату яких той поручив селом. У 1575 р. через несплату боргу це село перейшло у власність Зайдлїча. Протягом 1573–1578 рр. тривав судовий процес між Зайдлїчем та іншими власниками згаданого села – Міхалом Подвисоцьким і його сином Йоаном, Ядвігою Тарловою та Катериною Подгорецькою (Там само. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 335. – Арк. 837, 849, 857–858, 1023–1024, 1053, 1195–1196; Спр. 336. – Арк. 17, 18, 133, 181, 246, 398, 588, 603, 756, 795, 1194; Спр. 337, Арк. 164, 597, 1136).
- ⁷⁹ *Album armorum nobilium Regni Poloniae XV–XVIII saec.: herby nobilitacji i indygenatów XV–XVIII w. / Wstęp, opracowanie i edycja Barbara Trelińska.* – Lublin, 2001.
- ⁸⁰ ЦДІАЛ. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 36. – Арк. 429–431 (1558 р.); Регест в AGZ. – Т. X (№. 1412). Окрім нього в склад цієї комісії входили: сяноцький каштелян Ян Гербурт з Фульштина, львівський підсудок Ян Бжозовський і бузький земський писар Ян Рихловський.
- ⁸¹ ЦДІАЛ. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 332. – Арк. 389; Регест в AGZ. – Т. X (№. 1308).
- ⁸² Привілеї національних громад м. Львова... – С. 431–433 (№ 135).
- ⁸³ Там само.
- ⁸⁴ ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 15. – Арк. 661–664 (1571 р.).
- ⁸⁵ Там само. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 335. – Арк. 368–371.
- ⁸⁶ Там само. – Спр. 336. – Арк. 868–869 (1576 р.). Судовий процес між Йоаном Зайдлїчем і євреєм Маркусом Маєром тривав протягом 1563–1588 рр. Причиною суперечки було те, що Зайдлїч поручив за Маєра гроші і

домагався права розпоряджатися його товарами, які були арештовані у Львові.

⁸⁷ Там само. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 334. – Арк. 616; Регест в AGZ. – Т. X (№. 1511).

⁸⁸ ЦДІАЛ. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 334. – Арк. 716–718; Регест в AGZ. – Т. X (№. 1658).

⁸⁹ ЦДІАЛ. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 334. – Арк. 718–719; Спр. 335. – Арк. 368–371; Регест в AGZ. – Т. X (№. 1661, 1663).

⁹⁰ ЦДІАЛ. – Ф. 9. – Оп. 2. – Спр. 336. – Арк. 868.

⁹¹ Зокрема Маркус Маєр отримав право власності на кам'яниці за вул. Руською між кам'яницями Філіпа Вірменина і хірурга Домініка Гепнера, будинок і город на краківському передмісті за вул. Єврейською, біля будинку Павла Єльонка і навпроти саду Вільгельма Алландта Кізілінського (ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 18. – Арк. 6, 428–432).

⁹² ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 18. – Арк. 429 (1580 р.).

⁹³ Там само. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 73. – Арк. 753–754; Спр. 342. – Арк. 951–952 (1581 р.); Регест в AGZ. – Т. X (№. 2140).

⁹⁴ ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 18. – Арк. 498–499 (1582 р.); Спр. 19. – Арк. 880–881 (1586 р.).

⁹⁵ Там само. – Спр. 20. – Арк. 672 (1589 р.).

⁹⁶ Там само. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 336. – Арк. 1091, 1209.

⁹⁷ Привілеї міста Львова... – С. 344–345 (№. 150).

⁹⁸ ЦДІАЛ. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 336. – Арк. 1209 (16 березня 1577 р.), 1229 (20 березня 1577 р.).

⁹⁹ Миколай Гербурт з Фульштина львівський староста (1570), галицький підкоморій (1581), львівський хорунжий (1577): *Urządnicy województwa ruskiego XIV–XVIII wieku: (ziemia halicka, lwowska, przemyska, sanocka) / Spisy, oprac. K. Przyboś // Urządnicy dawnej Rzeczypospolitej. – Wrocław, 1987. – Т. III. – З. 1 (№. 1182).*

¹⁰⁰ ЦДІАЛ. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 397. – Арк. 1709–1711 (29 листопада 1570 р.).

¹⁰¹ Згідно з постановами сеймових конституцій від 1565 і 1566 р.: *Volumina legum: przedruk zbioru praw staraniem XX. Rijków w Warszawie od roku 1732 do roku 1782 / Wyd. J. Ohryzko. – Petersburg, 1859. – Т. II. – S. 53, 65.*

¹⁰² ЦДІАЛ. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 36. – Арк. 429–431 (1558 р.); Регест в AGZ. – Т. X (№. 1412). Окрім нього до складу комісії входили: сяноцький каштелян Ян Гербурт з Фульштина, львівський підсудок Ян Бжозовський і бузький земський писар Ян Рихловський.

¹⁰³ *Заяць О.* Громадяни Львова XIV–XVIII ст. ... – С. 137.

¹⁰⁴ ЦДІАЛ. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 648. – Арк. 62–63.

¹⁰⁵ Там само.

¹⁰⁶ *Album civium Leopoliensium...* – (№. 2994).

¹⁰⁷ ЦДІАЛ. – Ф. 9. – Оп. 1. – Спр. 337. – Арк. 1129, 1243, 1319, 1384 (1578 р.).

¹⁰⁸ Там само. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 702 (Книга реєстрів прибутків з чиншів від городів, земельних ділянок та будинків (1573–1607)). – Арк. 44 (1578 р.), 58 (1579 р.), 73 (1580 р.), 87 (1581 р.), 103 (1582 р.), 177 (1586), 199 (1587 р.), 219 (1588 р.).

¹⁰⁹ Там само. – Спр. 26. – Арк. 106, 107 (1601 р.).

¹¹⁰ Там само. – Спр. 227. – Арк. 1108 (1599 р.).

¹¹¹ Там само. – Спр. 20. – Арк. 672 (1589 р.); до реєстрів міського громадянства був вписаним 25 вересня 1579 р: *Księgi przyjęć do prawa miejskiego w Krakowie 1573–1611. Libri iuris civilis Cracoviensis 1573–1611 / Wyd. A. Kielbicka i Z. Wojas. – Kraków, 1994. – Nr. 461.*

* * *

Ольга Гуль (Львів): Йоан Зайдліч і його участь у виступі львівського поспільства проти міської ради в 1576–1577 рр.

У дослідженні відтворено біограму Йоана Зайдліча, котрий був одним з представників львівського поспільства у виступі проти міської ради в 1576–1577 рр. Проаналізовано, його роль в період судового конфлікту міщан з райцями. На основі джерельних згадок представлено біографію Зайдліча, зокрема походження, майновий стан, професійні заняття, суспільну діяльність. Окреслено які відносини між ним і райцями передували конфлікту у Львові, та чим для нього завершилися суперечки з райцями.

Ключові слова: Львів, конфлікт, король, міська рада, поспільство, міщанин, шляхта.

* * *

Olha Hul (Lviv): Jan Zajdlisz and his Participation in the Commoners' Movement against Lviv City Council in 1576–1577

In this research author recreated the biogramme of Jan Zajdlisz, who was one of the representatives of Lviv common people in action against the City Council in 1576–1577. The article is analyzing his role

Студії

during judicial conflict burghers with deputies (councilors). The basis of source presented biography of Zaydlich, including origin, property, professional studies, social activities. Outlined the relationship between him and deputies (councilors) preceded the conflict in Lviv, and how this investigations ended for him.

Key words: Lviv, conflict, King, City Council, tradesman, nobles, petty bourgeois, gentry, common people.